

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА»

Галузь знань			07 Управління та адміністрування		Освітній рівень		перший (бакалаврський)	
Спеціальність			073 Менеджмент		Семестр		6-а, 6-б	
Освітньо-професійна програма			«Менеджмент»		Тип дисципліни		вільного вибору	
Факультет			Економіки і менеджменту		Кафедра		Менеджмент	
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять (денне/заочне)					
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка	Вид контролю
	4	120	18/6	-	32/2	-	66/112	Залік

ВИКЛАДАЧІ

Шевченко Олена Олександрівна, cpk_ddma@ukr.net

Доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту ДДМА.
Досвід роботи – 21 рік.
Автор понад 80 наукових та навчально-методичних праць, в тому числі: 2 навчальних посібників з грифом МОНУ, 8 монографій з актуальних проблем економіки та управління.
Провідний лектор з дисциплін: «Методологія наукових досліджень у професійній сфері», «Поведінкова економіка», «Державна та національна безпека», «Теоретичні моделі економічних та соціальних процесів», «Місцеве самоврядування», «Державна політика соціального захисту та соціального забезпечення».

Володченко Валерій Вікторович, yavivo@ukr.net

Кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту ДДМА.
Досвід роботи - більше 20 років.
Автор понад 20 наукових та навчально-методичних праць, в тому числі 2 монографій з актуальних проблем економіки та управління.
Провідний лектор з дисциплін: «Теорія проектного аналізу», «Інформаційні системи і технології в управлінні організацією», «Інформаційні системи і технології в маркетингу та інтернет-маркетингу».

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Освітні компоненти, які передують вивченню	«Основи економічної теорії», «Мікро- та макроекономіка», «Економіка підприємства», «Менеджмент», «Маркетинг», «Логістика»
Освітні компоненти для яких є базовою	Кваліфікаційна робота бакалавра

Компетенції відповідно до освітньо-професійної програми

Soft- skills / Загальні компетентності	Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетенції
<p>ЗК4 - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК5 - Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК9 - Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК10 - Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК11 - Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК12 - Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК13 - Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p>	<p>СК1 - Здатність визначати та описувати характеристики організації.</p> <p>СК2 - Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.</p> <p>СК3 - Здатність визначати перспективи розвитку організації.</p> <p>СК4 - Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.</p> <p>СК5 - Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.</p> <p>СК6 - Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.</p> <p>СК7 - Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.</p> <p>СК10 - Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.</p> <p>СК11 - Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.</p> <p>СК12 - Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення</p>

Результати навчання відповідно до освітньо-професійної (програмні результати навчання – ПРН)

ПРН3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Анотація	Оригінальність дисципліни забезпечується формуванням у нової генерації керівників знань і вмінь використання знання з основних аспектів діяльності підприємств на зовнішніх ринках в умовах діючого в Україні законодавства. Організація зовнішньоекономічної діяльності підприємства (ЗЕД) - дуже складна і клопітка робота. Вона вимагає уважного опрацювання таких питань як кон'юнктура ринку, потенціальні покупці і продавці, встановлення ділових контактів з ними, проведенні переговорів, підписання угод і т.д.
Мета та завдання	Мета дисципліни формування у студентів компетентності щодо базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень і практичних методів зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) підприємства, а також набуття навичок їх практичного використання. Основними завданнями вивчення дисципліни є: розуміння сутності зовнішньоекономічної діяльності підприємства, цілей, мотивів і передумов її виникнення, правового та економічного середовища розвитку;
Формат	Лекції (очний, дистанційний формат), практичні заняття(очний, дистанційний формат), консультації (очний, дистанційний формат), підсумковий контроль –залік (очний, дистанційний формат)
 «Правила гри»	<ul style="list-style-type: none"> • Курс передбачає роботу в колективі. • Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. <p>Політика щодо дедлайнів та перекладання</p> <ul style="list-style-type: none"> • Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і лабораторних занять, а також самостійну роботу. • Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою. • Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. • Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. • Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів. • Студент, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті. <p>Політика академічної доброчесності</p> <ul style="list-style-type: none"> • За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

		СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ			
Лекція 1	Тема 1. Сутність та показники зовнішньоекономічної діяльності	Практичне заняття 1	Об'єкти ЗЕД. Принципи ЗЕД.. Форми зовнішньоекономічних зв'язків	Самостійна робота	Зовнішньоекономічна діяльність. Предмет ЗЕД. Суб'єкти ЗЕД. Об'єкти ЗЕД. Принципи ЗЕД. Правові основи здійснення ЗЕД. Форми зовнішньоекономічних зв'язків. Зовнішньоекономічний комплекс країни. Експорт товарів. Імпорт товарів. Основні моделі розвитку ЗЕД. Режими найбільшого сприяння. Національні режими. Спеціальні режими здійснення ЗЕД.
Лекція 2	Тема 2. Система регулювання ЗЕД в Україні	Практичне заняття 2	Зовнішньоекономічна політика		Зовнішньоекономічна політика. Протекціонізм. Лібералізація зовнішньоекономічних відносин. Управління ЗЕД. Структура регулювання ЗЕД. Суб'єкти регулювання ЗЕД. Державні органи регулювання ЗЕД. Органи місцевого регулювання ЗЕД. Функції органів управління ЗЕД. Торгово-промислові палати. Методи регулювання ЗЕД.
Лекція 3	Тема 3. Митно - тарифна система регулювання ЗЕД	Практичне заняття 3 Практичне	Тарифне регулювання ЗЕД.. Митна вартість		Тарифне регулювання ЗЕД. Єдиний митний тариф. Митні конвенції. Митно-тарифна рада. Завдання і функції митних органів. Мито. Митні режими. Класифікація мита. Митна вартість. Функції митної вартості. Методи розрахунки митної вартості. Митне оформлення. Митний контроль. Основні митні документи.
Лекція 4	Тема 4. Нетарифні методи регулювання ЗЕД	Практичне заняття 4	Нетарифні методи регулювання ЗЕД		Нетарифні методи. Заборона експорту й імпорту. Квотування. Ліцензування. Механізм реалізації квот та ліцензій. Технічні бар'єри. Заходи, пов'язані з виконанням митних формальностей. "Добровільні" обмеження експорту. Антидемпінгові заходи. Імпортний депозит. Експортні субсидії.
Лекція 5	Тема 5. Валютне регулювання ЗЕД	Практичне заняття 5	Валютне регулювання ЗЕД		Валютне регулювання. Міжнародний, регіональний, національні рівні валютного регулювання. Суб'єкти валютного регулювання. Валюта. Валютні цінності. Валютні операції. Конвертованість валют. Класифікатор іноземних валют. Ліцензування валютних операцій. Валютний контроль.
Лекція 6	Тема 6. Сутність і структура зовнішньоекономічного контракту	Практичне заняття 6 Практичне заняття 7 Практичне заняття 8	Зовнішньоторгівельний контракт Базисні умови поставки «Інкотермс – 2000». Валютно – фінансові умови контракту. Способи фіксації цін		Зовнішньоторгівельний контракт. Етапи реалізації зовнішньоекономічної операції. Оферта. Види оферт. Структура зовнішньоторгівельного контракту. Суттєві й несуттєві статті контракту. Базисні умови поставки «Інкотермс – 2000». Валютно – фінансові умови контракту. Способи фіксації цін. Міжнародний арбітраж. Типові контракти. Торгові звичаї (узанси). Порядок укладання зовнішньоторгівельних контрактів. Порядок реєстрації та обліку зовнішньоекономічних контрактів.
Лекція 7	Тема 7. Зовнішньоторгівельні операції.	Практичне заняття 9	Зовнішньоторгівельні операції.		Орендні операції як вид зовнішньоекономічної діяльності. Зустрічна торгівля як форма виходу на зовнішні ринки. Торгово – посередницькі операції.. Операції по міжнародному обміну науково – технічними знаннями.
Лекція 8	Тема 8. Організація та планування ЗЕД підприємства.	Практичне заняття 10	Організаційно-функціональна структура ЗЕД підприємства		Стимулюючі фактори ЗЕД підприємства. Режим сприяння ЗЕД. Організаційно-функціональна структура ЗЕД підприємства. Відповідальність підприємств за порушення в сфері ЗЕД. Зовнішньоторгівельна модель ЗЕД підприємства. Виробничо-інвестиційна модель ЗЕД підприємства. Реєстрація підприємства як суб'єкта ЗЕД.
Лекція 9	Тема 9. Економічна ефективність зовнішньоекономічних операцій	Практичне заняття 11 Практичне заняття 12	Абсолютні ті відносні показники аналізу ЗЕД. Економічна ефективність зовнішньоекономічних операцій.		Види аналізу ЗЕД. Абсолютні ті відносні показники аналізу ЗЕД. Показники структури. Оцінка конкурентоспроможності. Імпортний еквівалент. Експортний еквівалент. Валютна ефективність експорту й імпорту. Економічна ефективність зовнішньоекономічних операцій. Показники ефекту експорту і імпорту. Ефективність підприємств з іноземними інвестиціями.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Комп'ютери с програмним забезпеченням для виконання практичних та лабораторних робіт: Ноутбук Lenovo S10-3 (Intel® Atom™ CPU N455 1/66 GHz RAM 1 ГБ), Intel(R) Celeron(R) 1,60 GHz 5 од, Intel(R) Celeron(R) 700-1700 MHz 2од, Мультимедійний бізнес-проектор Epson EB-X92, мультимедійний проектор unic UC28,, маркерна дошка і екран; Програмне забезпечення: MicrosoftExcel, GoogleDocs, OpenOffice.org 4.1.7 - проведення та оцінка ринкових досліджень та аналітики; GoogleTrends - пошук останніх популярних пошукових Google-запитів; HohlBuilder - онлайн сервіс для створення інфографіки; Microsoft PowerPoint, GoogleDocs-візуалізація даних; Microsoft Power BI – забезпечення бізнес-аналізу, візуалізації і побудови звітів; Internet-браузер Google Chrome 85.04183.121.

Система дистанційного навчання і контролю Moodle – <http://moodle.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=171>

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : підручник / О. П. Гребельник. – 5-те вид., перероб. та допов. ; Університет ДФС України. – Ірпінь : 2019. – 410 с.

1. Діброва Л.В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посібник / Л.В.

Діброва. – К.: ЦП «Компринт», 2016. – 522 с.

2. Дідківський М.І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навч. посібник – К.: Знання, 2006. – 200 с.

3. Збірник задач, тестів та ділових ситуацій / Під ред. Проф. Макогона Ю. В. – Донецьк; Дон ДУ, 2000 – 135с.

4. Зовнішньоекономічна діяльність : навчальний посібник / Ю. Г. Козак, Є. В. Савельєв [та інш.] – 6-е вид., перероб. та доп. / ред. Ю. Г. Козак – Київ: ЦУЛ, 2019. – 292 с.

5. Зовнішньоекономічна діяльність: Навч. посібник. За ред. І.І. Дахна. – К.: Центр навч. літ-ри, 2006. – 200 с.

6. Козак Ю.Г., Сукач О.О., Бурлаченко Д.М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства.: навч. посіб. / Ю. Г. Козак, О.О. Сукач, Д. М. Бурлаченко - К.: Центр навч. літ-ри, 2020. - 268 с.

7. Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України: Підручник. – К.: КНЕУ, 2007. – 948 с.

8. Прокушев Е.Ф. Внешнеэкономическая деятельность: Уч. пособие. – 5-е изд., перераб. и доп. – М.: Внешнеэкономическая торговая корпорация „Дашков и К о ”, 2004. – 200 с.

9. Управление зовнішньоекономічною діяльністю. Навч. Посібник / Під ред. А.І. Кредісова. -К.: МАУП, 2001. -640 с.

10. Храмов В.О., Бовтрук Ю.А. Зовнішньоекономічна політика. – К.: МАУП, 2002. – 264 с.

11. Георгіаді Н. Г. Основи зовнішньоекономічної діяльності: теоретичні основи і прикладні аспекти: навч.-метод. посіб. / Н. Г. Георгіаді. - Л. : Інтелект-Захід, 2006. - 260 с.

12. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Зовнішньоекономічна діяльність-3.: навч. посібн. / За ред. д.е.н., проф. І. І. Дахна. - К. : Центр учбової літератури, 2018. - 356 с.

13. Довідник ЗЕДівця. - 2-е видання, переробл. і доп. - Х. : Фактор, 2008. - 656 с.

14. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: навчальний посібник / [Козак Ю.Г., Логвінова Н.С. та ін.]; за ред. Ю.Г. Козака, Н.С. Логвінової, М.А. Зайця. – 4-те вид., перероб. та доп. – К.: Освіта України, 2012. – 272 с.

15. Пазуха МД. Зовнішньоекономічна діяльність (загальні положення) і М.Д. Пазуха. - К. : Центр навч. літ-ри, 2008. - 230 с.

16. Руденко Л. В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції: підручник / Л. В. Руденко. - вид. 2-ге, переробл. і допов. - К. : Центр навч. літ-ри, 2007. - 632 с.

17. Румянцев А.П., Румянцева Н.С. Зовнішньоекономічна діяльність : навчальний посібник / 2-е вид., перероб. та доп.– Київ: Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.

18. Сміяна Л. С. Правові основи зовнішньоекономічної діяльності / Л. С. Сміяна. - К. : КНТ, 2008. - 416 с.

19. Тюріна Н.М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник / Н.М. Тюріна, Н.С. Карвацька. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 408 с.

20. Хрупович С. Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навчальний посібник. Тернопіль : ТНТУ, 2017. 137 с

Інтернет-ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України – www.rada.gov.ua.

2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України – www.stat.gov.ua.

3. Economic Education and Research Consortium – www.eerc.ru.

4. Світова організація торгівлі (СОТ) та щорічне видання International Trade Statistics – www.wto.org

5. Організація об'єднаних націй (ООН) – www.un.org.

6. Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД) – www.unctad.org.

7. Міжнародний валютний фонд (МВФ) та видання МВФ The World Economic Outlook – www.imf.org.

8. Інститут транснаціональних корпорацій – www.itnc.ru.

9. Фонд бюро економічного аналізу - www.beafind.org.

10. Центр міжнародної торгівлі – www.intracen.org.

11. Організація економічного співробітництва та розви
12. Державна комісія з цінних паперів і фондового ринку: <http://www.ssmc.gov.ua>

13. Кабінет Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua>

14. Міністерство економічного розвитку і торгівлі: <http://www.me.gov.ua>

15. Міністерство фінансів: <http://www.minfin.gov.ua>

16. Національний банк України: <http://www.bank.gov.ua>

17. Світовий банк: <http://www.worldbank.org.ru>

СИСТЕМА ОЦІНКИ

Склад модулів		Сума балів	ECST	Оцінка	Рівень компетентності
Форми та методи контролю	Рейтингова оцінка, бали	90 - 100	A	відмінно	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій мі дисципліни. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.
Усне опитування на семінарських заняттях або тестування за темами	10	81 - 89	B	добре	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни
Виконання індивідуального завдання	30	75 - 80	C		Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.
Рішення задач / практичне заняття (участь)	10*4=40	65 - 74	D	задовільно	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни
		55 - 64	E		Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни
Модульна контрольна робота № 1,2	10*2=20	30 - 54	FX	незадовільно	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни
		0 - 29	F		Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни
Підсумкова атестація	100				

